

PROPUNERI DE LEGE FERENDA PENTRU AMENDAREA LEGII CU PRIVIRE LA AVOCATURĂ

Mihai CORJ,

avocat, mediator, doctor în drept, conferențiar universitar,
Președinte al AO Institutul de Creație Legislativă „LEX SCRIPTA”

REZUMAT

Acest articol este elaborat în scopul depășirii situației create în chestiunea ce ține de accesarea în profesia de avocat, asigurarea instruirii inițiale a avocaților stagiați și continuă a avocaților, ținerea Registrelor de stat al avocaților și formelor de organizare a activității de avocat, durata stagiului profesional, delimitarea clară a atribuțiilor organelor de autoadministrare a avocaților, modul de alegere a organelor de autoadministrare a avocaților etc. Astfel, subsemnatul lansează o propunere *de lege ferenda* pentru a remedia situația. În acest context, punem la dispoziția autorităților statului un studiu complex care ar fundamenta acceptarea propunerii legislative a subsemnatului, fapt ce: 1) ar impune o nouă viziune și percepere a instituției avocaturii de către înșiși avocați și cetățeni/justițiabili și 2) ar duce la îndeplinirea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare și dezvoltare a sectorului justiției, în domeniul asistenței juridice calificate acordată de către avocați.

Cuvinte-cheie: accesarea în profesie; instruire inițială și continuă; reputație ireproșabilă; incompatibilitate.

PROPOSALS OF LAW FERENDA FOR AMENDING LAW ON AVOCATURY

Mihai CORJ

lawyer, mediator, Doctor of Law, Associate Professor,
Chairman of the Institute for Legislative Creation “LEX SCRIPTA”

SUMMARY

This article is designed to overcome the situation created in the matter of admission to the profession of lawyer, to provide initial training of lawyer's trainees and lawyers, to maintain state registers of lawyers and forms of advocacy, length of professional training, the clear delineation of the attributions of lawyers' self-administration bodies, the way of choosing lawyers' self-administration bodies, etc. Thus, the undersigned launches a proposal for a law ferenda to remedy the situation. In this context, we provide the state authorities with a complex study that would base the acceptance of the legislative proposal of the undersigned, which: 1) would impose a new vision and perception of the law institution by the lawyers themselves and citizens / justices and 2) the implementation of the Action Plan for the implementation of the Judicial Reform and Development Strategy in the field of qualified legal aid by lawyers.

Keywords: joining the profession; initial and continuous training; reputation flawless; incompatibility.

Introducere. Subsemnatul recomandă subiecților abilitați cu dreptul de inițiativă legislativă adoptarea unui set de propuneri legislative, astfel că Legea cu privire la avocatură să corespundă criteriilor de calitate și să fie una conformă cerințelor timpului.

Studiind conținutul Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură [7] și al proiectelor nr. 198 din 10 mai 2016 (inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova) [14], nr. 513 din 26 decembrie 2016 (inițiativă legislativă a unui grup de deputați, care are numai avizele CNA și DJ și nu a fost introdusă pe ordinea de zi a plenului Parlamentului) [15] și nr. 88 din 24 martie 2017 (inițiativă legislativă a unui grup de deputați,

comasată cu proiectul nr. 198/2016) [16], lansăm un șir de amendamente la proiectul nr. 198/2016, fapt ce ar oferi posibilitate legiuitorului să adopte în lectura a doua o lege care ar prezenta o nouă viziune asupra instituției avocaturii. Astfel, ca organele de autoadministrare să acționeze distinct și de comun acord, după caz, în scopul bunei funcționări a instituției avocaturii, iar cetățeanul/justițiabilul să aibă sau să recapete încredere în instituția avocaturii, în general, și în fiecare avocat, în particular.

Mai mult decât atât, am propus adoptarea unui act legislativ, care ar soluționa mai multe probleme existente actualmente în cadrul avocaturii.

Metode și materiale aplicate. În vederea elaborării prezentului studiu,

ne-am bazat pe următoarele metode de cercetare științifică: istorică, logico-formală, documentare științifică, analiza conținutului, sinteză și deducție. În acest context, în calitate de surse bibliografice și materiale aplicate, au servit: Constituția RM, *actele* Curții Constituționale, Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, proiectele: nr. 198 din 10 mai 2016 (inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova), nr. 513 din 26 decembrie 2016 și nr. 88 din 24 martie 2017 (inițiative legislative ale unor grupuri de deputați), precum și propunerile subsemnatului de îmbunătățire a Legii cu privire la avocatură [13, p.316-321] etc.

Scopul studiului. Acest studiu este elaborat în scopul depășirii situației

create în chestiunea ce ține de accesarea în profesia de avocat, asigurarea instruirii inițiale a avocaților stagiați și continuă a avocaților, păstrarea Registrelor de stat ale avocaților și formelor de organizare a activității de avocat, durata stagiului profesional, delimitarea clară a atribuțiilor organelor de autoadministrare a avocaților, modul de alegere a organelor de autoadministrare a avocaților etc. Astfel, subsemnatul lansează o propunere *de lege ferenda* pentru a remedia situația. În acest context, punem la dispoziția autorităților statului un studiu complex care ar fundamenta acceptarea propunerii legislative a subsemnatului, fapt ce: 1) ar impune o nouă viziune și percepere a instituției avocaturii de către înșiși avocații și cetățenii/justițiabilii și 2) ar duce la îndeplinirea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare și dezvoltare a sectorului justiției, în domeniul asistenței juridice calificate acordată de către avocați.

Rezultate obținute și discuții. Fiind parte a breslei avocaților și luând în calcul faptul că Parlamentul a aprobat în prima lectură proiectul de lege nr. 198/2016, în temeiul prevederilor expres statuate de către legiuitor în art. 52 din Constituția Republicii Moldova [1] și, respectiv, în art. 6 din Legea nr. 190-XIII din 19.07.1994 cu privire la petiționare [10], am expediat pe adresa Uniunii Avocaților și subiecților indicați în art. 73 din Constituție un set de propuneri de îmbunătățire a proiectului (nr. 198/2016) Legii cu privire la avocatură pentru lectura a doua.

Astfel, subsemnatul recomandă autorităților statului implementarea unei reforme structurale veridice și autentice în avocatură și nu a uneia de fațadă.

Așadar, dacă se dorește cu adevărat stabilirea unor criterii clare și transparente, bazate pe merit, accesarea în profesie trebuie să fie guvernată de principiile egalității și nondiscriminării. Totodată, atragem atenția asupra faptului că reputația persoanei constituie aprecierea publică a persoanei prin prisma faptelor comise și astfel „indulgența legiuitorului după o perioadă de timp” este neavenită.

Reținem că incompatibilitatea profesiei de avocat în raport cu alte profesii/funcții/activități este în beneficiul

profesiei respective, deoarece contribuie la stabilirea unui cadru favorabil de exercitare a atribuțiilor care îi revin, detașat de alte profesii/funcții/activități. Atragem atenția că profesia de avocat este compatibilă doar cu excepțiile expres prevăzute de lege. Cu regret, trebuie să menționăm faptul că, în anumite perioade de timp, unele dintre organele de autoadministrare ale avocaților au interpretat și aplicat, în general, eronat prevederile legale privind activitățile incompatibile cu profesia de avocat și, în particular, momentul survenirii incompatibilității. Mai mult, contrar prevederilor art. 11 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1260-XV/2002, funcția de decan al Facultății de Drept era declarată, în exclusivitate pentru unii, incompatibilă cu profesia de avocat. Pe când legiuitorul a statuat că profesia de avocat este compatibilă cu orice funcție legată de activitatea științifică și didactică.

Astfel, funcția de decan al Facultății de Drept al unei instituții de învățământ superior este o funcție legată de activitatea didactică și științifică, fapt, cu regret, neînțeles de către membrii Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat în 2012 și 2015. Pentru exemplificare, în continuare, punem la dispoziția dvs. hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 2012.

Reținem că în cadrul contabilității Uniunii Avocaților este instituită o practică vicioasă privind calcularea termenelor. În speță, este vorba de determinarea incorectă a începutului curgerii termenului obligației avocaturii de a achita contribuții la bugetul UA. Totodată, menționăm că, avocatul, a cărui activitate a fost suspendată în temeiul art. 13 alin. (1) lit.a) din Lege, benevol, deci, nu urmare a aplicării unei sancțiuni disciplinare de către organele de autoadministrare ale avocaților, nu are obligația de a contribui la bugetul Uniunii Avocaților. Conchidem că orice plată trebuie instituită doar prin lege.

Considerăm că un stagiul de pregătire profesională cu durata de 18 luni este necesar și suficient pentru instruirea avocaturii stagiar de a deveni avocat. În scopul bunei pregătiri a avocaturii stagiar, un avocat poate fi îndrumător concomitent doar la un singur avocat stagiar. De asemenea, pentru a exclude orice suspiciuni și bănuieli, atunci vom spune că nu pot avea calitatea de avocat îndrumător avocații care sunt membri ai organelor de autoadministrare ale avocaților.

În scopul fortificării și legitimării mecanismelor de răspundere disciplinară în profesia de avocat, avizul Comisiei pentru etică și disciplină trebuie să fie unul conform, și nu facultativ sau consultativ. Așadar, nicio decizie privind retragerea licenței nu trebuie luată fără avizul unui organ de autoadministrare a avocaților.

Subsemnatul a identificat noi, posibile, surse de venit la bugetul Uniunii Avocaților, de aceea propunem completarea părții de venituri a bugetului UA cu: 1) contribuțiile avocaților stagiați și 2) taxele pentru cursurile de instruire contra plată.

Trebuie să luăm în considerare faptul că includerea Comisiei de contestare, a Barourilor avocaților, a Centrului de Instruire a Avocaților și a aparatului acestuia la art. 35 alin. (6) din Lege este necesară și

obligatorie, deoarece structurile respective sunt parte integrantă a Uniunii Avocaților.

Atenționăm că art. 35¹ în varianta proiectului nr. 198/2016 nu poate fi susținut de către subsemnat, deoarece de la bun început conține norme „coruptibile”.

Membrii organelor de autoadministrare ale avocaților se aleg sau se desemnează, după caz, prin concurs. Concursul pentru alegerea membrilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat și ai Comisiei pentru etică și disciplină se organizează de către o comisie specială, a cărei componență este aleasă de către Consiliul Uniunii Avocaților.

În scopul implicării plene a reprezentanților societății civile în procesul de supraveghere a legislației cu privire la etica profesională a avocaților, propunem includerea în componența Comisiei pentru etică și disciplină a 3 reprezentanți ai societății civile, care nu sunt avocați.

Recomandăm instituirea unui Centru de instruire a avocaților, care va avea autonomie administrativă și funcțională și va asigura instruirea inițială a avocaților stagiați și

formarea profesională continuă a avocaților.

Pentru a avea o administrare eficientă a unor surse de venit ale bugetului Uniunii Avocaților și în scopul responsabilizării barourilor, recomandăm o autonomie bugetară, partajată între barouri și Uniunea Avocaților.

Considerăm oportună și necesară participarea fizică, personală, a avocatului la lucrările Congresului și Adunării Generale până la implementarea sistemului de vot electronic.

În scopul consolidării sistemului de asigurare de răspundere civilă, propunem ca repararea prejudiciului cauzat de avocat sau avocatul stagiar în cadrul exercitării activității să fie solicitată doar de la compania de asigurare.

Reținem că activitatea organelor de autoadministrare ale avocaților trebuie să se circumscrie regulilor pe care legiuitorul le-a instituit în vederea creării cadrului legal de funcționare a acestora. Or, principiul autonomiei nu justifică existența unei autonomii de decizie în afara cadrului legal, a cărui respectare este obligatorie. Prin urmare, instituirea de norme primare de drept este o competență exclusivă a legiuitorului. Deci nicio taxă nu poate fi percepută de

către Uniunea Avocaților și nicio structură instituită, dacă aceasta n-a fost expres prevăzută de lege. Or, dezvoltarea oricărei legi este posibilă și necesară de efectuat printr-un act normativ, subordonat legii în limitele acesteia. Principiul autoreglementării este unul absolut doar pentru legiuitor, care edictează norme primare de drept, și unul relativ pentru toate celelalte entități care se prevalează de principiul autonomiei. Mai mult, în temeiul art. 34 alin. (1) din Legea nr. 1260-XV/2002, toate organele de autoadministrare ale avocaților sunt organizate și funcționează în baza principiului autonomiei, *în limitele competențelor prevăzute de prezenta lege*.

Așadar, prin amendarea Legii cu privire la avocatură, ce se urmărește (dorește): implementarea unei reforme structurale veridice și autentice sau a uneia formale? Dacă e vorba despre o reformă autentică, atunci subsemnatul vine în întâmpinarea autorităților cu un set de recomandări.

Urmare a celor relevate *supra*, recomandăm legiuitorului la adoptarea legii (proiectul nr. 198/2016) să ia în considerare propunerile și argumentele subsemnatului, prezentate *infra* într-un proiect *de lege ferenda*.

Proiect

LEGE pentru modificarea și completarea

Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 159, art. 582), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La art. 1 alin. (2) textul „și ale statutului profesiei de avocat” din prima teză se exclude.

2. La art. 4 sintagma „, alte legi care reglementează activitatea menționată din statutul profesiei de avocat” se substituie cu expresia „, alte acte normative, din statutul profesiei de avocat”.

3. La art. 5, alin. (5) se completează cu o nouă teză, cu următorul cuprins: „Reprezentarea intereselor soțului/soției și ale rudelor până la gradul patru inclusiv este cu titlu gratuit.”

4. La art. 6 alin. (2) sintagma

„Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, denumită în continuare” se exclude.

5. Articolul 8:

la alin. (2) sintagma „se pedepsește, dacă legea nu prevede altfel” se substituie cu sintagma „este interzisă, dacă legea nu prevede altfel”;

la alin. (4) teza a doua „Avocatul nu poate efectua aceste acțiuni pentru sine, pentru membrii familiei sale, pentru rude sau afini.” se exclude.

6. La art. 9 sintagma „conduită profesională și corectă” se substituie cu sintagma „conduită profesională corectă”.

7. La art. 10, alin. (2) se abrogă.

sau

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au o vechime în domeniul dreptului (în activitatea juridică, în învățământul juridic sau în activitatea științifică) de cel puțin 20 de ani calendaristici, din-

tre care ultimii cel puțin 12 ani și șase luni în funcție de judecător sau procuror dacă, în termen de 12 luni după demisia din funcțiile respective, au depus cerere pentru participarea la examenul de calificare.”

la alineatul (3):

partea introductivă a alineatului va avea următorul conținut:

„În sensul alineatului (1), se consideră că nu are reputație ireproșabilă și nu poate fi admisă la stagiul profesional sau în profesie persoana care:”;

completarea literelor c), d) și f) cu textul „și nu a expirat termenul de 5 ani” o considerăm neavenită.

8. Articolul 11 va avea următorul cuprins:

„Articolul 11. Incompatibilități

(1) Pentru exercitarea profesiei, avocatul urmează să nu se regăsească în nicio situație de incompatibilitate, prevăzută de lege. Profesia de avocat este incompatibilă cu orice funcție/profesie/activitate, cu excepția funcțiilor legate de activitatea științifică,

didactică și de creație, sportivă, civică, precum și activitatea în calitate de arbitru al judecării arbitrale (arbitrajului), în calitate de mediator, administrator autorizat, mandatar autorizat în proprietatea intelectuală și membru ales/desemnat în organele de autoadministrare ale avocaților. Avocatul nu poate fi concomitent membru ales sau desemnat în mai multe organe de autoadministrare ale avocaților, exceptând decanul baroului care este de drept și membru al Consiliului Uniunii Avocaților.

(2) Nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice inerente profesiei de avocat în alt temei decât în baza contractului/acordului de asistență juridică înregistrat la cabinetul avocatului sau la biroul asociat de avocați. Excepție fac cazurile de reprezentare a intereselor soțului/soției și ale rudelor până la gradul patru inclusiv.”

9. Articolul 13:

alineatul (1):

litera a) va avea următorul conținut: „la cererea scrisă a avocatului, pentru un termen nelimitat, dacă acesta nu a indicat un termen, de la data notificării, în temeiul hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților”;

litera d) va avea următorul cuprins: „în cazul neefectuării de către avocat sau avocatul stagiar a defalcării contribuțiilor în bugetul Uniunii Avocaților la expirarea a 6 luni de la termenul scadent, până la achitarea integrală a restanței, în temeiul hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților. Obligația avocatului și avocatului stagiar de a achita contribuții la bugetul Uniunii Avocaților apare începând cu prima zi a lunii imediat următoare datei eliberării legitimației;”

se completează cu lit. d¹), cu următorul conținut:

„d¹) pentru o perioadă de la 3 la 6 luni, în cazul neparticipării la programele de formare inițială sau continuă a avocatului stagiar sau a avocatului, în baza hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților;”

litera e) se abrogă.

alineatul (1) se completează la sfârșit cu o nouă teză, cu următorul cuprins:

„Avocatul, a cărui activitate a fost suspendată în temeiul lit.a), nu are obligația de a contribui la bugetul Uniunii Avocaților.”

nu susținem propunerea privind completarea art. 13 cu alin. (4).

10. Articolul 14:

se completează cu alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) În cazul încetării activității de avocat ca urmare a decesului, Ministerul Justiției efectuează mențiunile respective în Registrul de stat al avocaților și Registrul de stat al formelor de organizare a activității de avocat în termen de 10 zile de la aducerea la cunoștință a acestui fapt.”

11. Articolul 17:

alineatul (1) va avea următorul cuprins: „Ministerul Justiției păstrează Registrul de stat al avocaților și Registrul de stat al formelor de organizare a activității de avocat, care sunt parte componentă a Registrului de stat al unităților de drept”.

la alin. (2) lit. c) va avea următorul conținut: „c) numărul de identificare personal al avocatului (IDNP)”;

La alin. (3) lit. e) cu următorul conținut: „e) fondatorul cabinetului avocatului/fondatorii (membrii) biroului asociat de avocați”;

12. La art. 18 alin. (1), după sintagma „în bază de examen” se introduce textul „, în forma unui test computerizat cu înregistrare audio și video”.

13. Articolul 19:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Persoana care a promovat examenul de admitere la stagiul obține calitatea de avocat stagiar și efectuează în mod obligatoriu un stagiul de pregătire profesională cu durata de 18 luni. Stagiul profesional se finalizează la expirarea a 18 luni de stagiul”;

Teza a doua a alineatului (4) va avea următorul conținut: „Un avocat poate fi îndrumător concomitent doar la un singur avocat stagiar”. Alineatul (4), la sfârșit, se completează cu următorul text: „Nu pot avea calitatea de avocat îndrumător avocații care sunt membri ai organelor de autoadministrare ale avocaților”;

Se completează alineatele (7) și (8), cu următorul cuprins:

„(7) După expirarea unui an de la data finalizării stagiului profesional, persoana poate susține examenul de calificare doar cu condiția repetării stagiului profesional, cu o durată de 3 luni, fără susținerea examenului de admitere la stagiul.”

(8) Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional conform art. 10 alin. (2) sunt obligate să se prezinte la examenul de calificare în termen de cel târziu 6 luni de la depunerea cererii.”

14. Articolul 21:

nu susținem propunerea privind abrogarea lit. f) de la alineatul (2).

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

(4) Prezentarea unor acte ce conțin informații neveridice sau neprezentarea informațiilor solicitate pentru confirmarea circumstanțelor menționate în art. 10 constituie temei pentru neadmiterea la examenul de calificare.”

15. Articolul 22:

alineatul (5) se completează în final cu următoarea propoziție: „Duplicatul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează contra unei plăți în mărime de 250 de lei, fără prezentarea actelor indicate la alin. (2).”

16. Articolul 23:

la alin. (1) lit. e) sintagma „codul de identificare” se substituie cu sintagma „numărul de identificare personal (IDNP)”.

17. Articolul 25:

alineatul (1):

se completează cu litera d¹), cu următorul cuprins:

„d¹) neachitării integrale a restanțelor contribuției avocatului în bugetul Uniunii Avocaților la expirarea a 6 luni de la suspendarea activității de avocat din același motiv”;

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) rămânerii irevocabile a sentinței/hotărârii instanței de judecată/judecătorești prin care s-a stabilit vinovăția avocatului în comiterea unei infracțiuni;”;

la alineatul (2), textul „și după consultarea opiniei Comisiei pentru etică și disciplină” se substituie cu un alt text „cu avizul Comisiei pentru etică și disciplină”.

18. Articolul 30 se completează cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Cabinetul avocatului dispune de conturi în bancă și de ștampilă.”

19. La art. 31 alin. (2) teza a doua din proiect este superfluă.

20. Articolul 32:

la alineatul (3), după sintagma „punerea la evidență fiscală” se introduc cuvintele „, înregistrarea în calitate de plătitor al contribuțiilor de asigurări

sociale de stat obligatorii și al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală”.

21. Propunerea privind **completarea art. 34 cu alineatul (4)** nu poate fi susținută, deoarece încalcă normele tehnicii legislative.

22. Articolul 35:

alineatul (3):

se completează cu litera a¹⁾, cu următorul cuprins: „a¹⁾ contribuțiile avocaților stagiați;”

propunem abrogarea literei c).

lit. d) va avea următorul cuprins:

„d) taxele pentru cursurile de instruire contra plată;”

propunem la lit. e) substituirea sintagmei „neinterzise de lege” cu sintagma „prevăzute de lege”.

alineatul (5):

se completează cu litera c¹⁾, cu următorul cuprins:

„c¹⁾ vicepreședintele Uniunii Avocaților;”

alineatul (6) se completează, corespunzător, cu literele a¹⁾ și c¹⁾ – c³⁾ cu următorul cuprins:

„a¹⁾ Comisia de contestare privind admiterea în profesia de avocat;” și

„c¹⁾ Barourile avocaților;

c²⁾ Centrul de Instruire a Avocaților;

c³⁾ aparatul Centrului de Instruire a Avocaților;”

23. Se completează cu **articolul 35¹**, cu următorul cuprins:

„**Articolul 35¹.** Dreptul de vot

(1) Dreptul de vot la Congres și la adunările generale ale barourilor au toți avocații cu drept de exercitare a profesiei de avocat la data desfășurării alegerilor.

(2) Fiecare avocat cu drept de vot are dreptul la un singur vot. Avocatul cu drept de vot votează pentru un singur concurent și/sau se pronunță asupra unei singure opțiuni.

(3) Avocații își exercită personal dreptul de vot la Congres sau la adunarea generală. Votarea în locul altor persoane nu se admite.”

24. Articolul 36:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Congresul este organul suprem al Uniunii Avocaților. La lucrările Congresului participă toți avocații cu drept de vot.

(2) Congresul se întrunește anual în sesiune ordinară, fiind convocat și

organizat de Consiliul Uniunii Avocaților. Convocarea Congresului se face cu cel puțin o lună înainte de data stabilită, prin plasarea pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților a unui aviz, a ordinii de zi și a materialelor ce urmează a fi examinate. Avocații cu drept de vot, la începutul ședinței, pot solicita Congresului completarea ordinii de zi.”;

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Congresul se consideră legal constituit, dacă la el participă mai mult de 1/2 din avocații cu drept de vot. În cazul în care cvorumul nu a fost întrunit, Consiliul Uniunii Avocaților convoacă repetat Congresul în cel mult 15 zile, iar acesta se consideră legal constituit, dacă la el participă mai mult de 1/3 din avocații cu drept de vot. Dacă și după convocarea repetată a Congresului cvorumul nu a fost întrunit, Consiliul Uniunii Avocaților se întrunește ad-hoc și convoacă Congresul pe loc/din nou/imediat, în aceeași zi, iar acesta se consideră legal constituit indiferent de numărul avocaților cu drept de vot prezenți;

Se completează cu alineatele (6) - (7), cu următorul cuprins:

„(6) Congresul adoptă hotărâri cu majoritatea voturilor valabil exprimate. Hotărârile Congresului sunt semnate/se semnează de către președintele Uniunii Avocaților.

(7) Hotărârile Congresului privind alegerea organelor colegiale ale Uniunii Avocaților se adoptă conform principiului acumulării de către candidat a celui mai mare număr de voturi valabil exprimate. În caz de paritate de voturi, se consideră ales candidatul care are o vechime mai mare în profesia de avocat (calculul fiind efectuat în zile), iar în caz de vechime egală, candidatul care are o vechime generală mai mare în domeniul juridic.”

La alin. (9), din proiect, după sintagma „Hotărârile Congresului” se introduce textul „intră în vigoare la data adoptării și”.

25. Articolul 37:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) alege și revocă, dintre avocații cu drept de vot, prezenți, președintele Uniunii Avocaților;”

propunerea privind abrogarea lit. d), e) și f) nu poate fi susținută, deoa-

rece astfel se încearcă limitarea rolului Congresului – organ suprem al Uniunii Avocaților.

Propunem completarea art. 37, corespunzător, cu literele e¹⁾, f¹⁾ și h¹⁾, cu următorul cuprins:

„e¹⁾ stabilește cota de contribuție a avocaților stagiați la formarea bugetului Uniunii Avocaților;” și „f¹⁾ stabilește cuantumul taxelor pentru cursurile de instruire contra plată;” și

„h¹⁾ aprobă actele privind respectarea de către avocați a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Legea nr. 308 din 22 decembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; [20]”;

la litera i), cuvintele „, prevăzute de prezenta lege” nu trebuie excluse.

26. Nu susținem completarea Legii cu articolul 37¹.

27. Articolul 38:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Mandatul avocaților delegați de barouri în Consiliul Uniunii Avocaților este de 4 ani. Mandatul avocatului delegat de barou încetează de drept în cazul absenței nemotivate de la 3 ședințe consecutive ale Consiliului Uniunii Avocaților.”;

La alineatul (4) sintagma „pe pagina oficială de Internet” se substituie cu sintagma „pe pagina web oficială”.

28. Articolul 39:

Nu putem susține completarea art. 39 cu literele b²⁾ - b⁵⁾.

se completează cu lit. k¹⁾, cu următorul cuprins: „k¹⁾ desemnează un membru al Consiliului de mediere din rândul avocaților;”

lit. g¹⁾, din proiect, va avea următorul cuprins: „g¹⁾ desemnează, în bază de concurs, secretarul general al Uniunii Avocaților, directorul Centrului de Instruire a Avocaților și organizează concursurile de selectare a membrilor comisiilor speciale pentru alegerea membrilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, Comisiei pentru etică și disciplină și a Consiliului Centrului de Instruire a Avocaților;”

se completează cu litera n²⁾, cu următorul cuprins:

„n²⁾ supraveghează respectarea de către avocați a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Legea nr. 308 din 22 decembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului [20];”.

lit. n²) în redacția proiectului nr. 198/2016 nu poate fi susținută.

29. Articolul 40:

la alineatul (1), sintagma „termen de 2 ani” se substituie cu sintagma „termen de 4 ani”, iar cuvântul „consecutive” se exclude;

alineatul (3) se abrogă.

30. Propunem completarea legii cu un nou articol 40¹:

„Articolul 40¹. Vicepreședintele Uniunii Avocaților

(1) Vicepreședintele Uniunii Avocaților este ales de către Consiliul Uniunii Avocaților din rândul membrilor acestuia pentru un mandat de 2 ani, la propunerea președintelui Uniunii Avocaților. Mandatul vicepreședintelui Uniunii Avocaților nu poate excede termenul mandatului de membru al Consiliului Uniunii Avocaților.

(2) Pe perioada indisponibilității sau vacanței funcției de președinte al Uniunii Avocaților, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către vicepreședintele Uniunii Avocaților. Indisponibilitatea sau vacanța funcției de președinte este confirmată prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților, care este convocat de 1/3 din membrii Consiliului Uniunii Avocaților.”

31. Articolul 41:

la alineatul (2), cuvintele „, ce poate fi prelungit o singură dată” se exclud;

alineatul (3) trebuie să rămână în redacția actuală a legii.

la alineatul (5), modificarea, propusă în proiect, a conținutului literei j) nu este una necesară și oportună.

32. Articolul 42:

alin. (1), teza a doua, va avea următorul cuprins: „Membrii comisiilor Uniunii Avocaților sunt aleși prin concurs pe un termen de 4 ani”.

La alineatul (5) sintagma „pentru toți avocații” se exclude, iar sintagma „pe pagina oficială de Internet” se substituie cu sintagma „pe pagina web oficială”.

33. Articolul 43:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Comisia de licențiere a profesiei de avocat este compusă din 11 membri, avocați cu o vechime în profesie de cel puțin 5 ani, aleși prin concurs, dintre care 3 sunt profesori titulari cu o vechime de cel puțin 5 ani în învățământul juridic. Una și aceeași

persoană poate fi membru al Comisiei de licențiere a profesiei de avocat pentru cel mult 2 mandate”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Concursul pentru alegerea membrilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se organizează de către o comisie specială a cărei componență este aleasă de către Consiliul Uniunii Avocaților. Modul de organizare a concursului se stabilește în statutul profesiei de avocat”;

34. La articolul 44:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Comisia pentru etică și disciplină este compusă din 11 membri, dintre care 3 reprezentanți ai societății civile, care nu sunt avocați. Membrii comisiei sunt aleși prin concurs de către o comisie specială a cărei componență este aleasă de către Consiliul Uniunii Avocaților. Una și aceeași persoană poate fi membru al Comisiei pentru etică și disciplină pentru cel mult 2 mandate.”

35. La articolul 45, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Comisia de cenzori este compusă din 5 avocați, aleși de Congres, cu o vechime în profesia de avocat de cel puțin 5 ani, dintre care doi avocați din partea baroului care are cea mai mare normă de reprezentare și câte un avocat din celelalte barouri. Una și aceeași persoană poate fi membru al Comisiei de cenzori pentru cel mult 2 mandate.”

36. Legea se completează cu art. 45¹ și 45², cu următorul conținut:

„Articolul 45¹. Centrul de Instruire a Avocaților

(1) Centrul de Instruire a Avocaților este o structură autonomă, distinctă, a Uniunii Avocaților din Republica Moldova. Activitatea Centrului este coordonată de un consiliu, format din 7 membri, aleși de către o comisie specială, pentru o perioadă de 4 ani. Modul de alegere a membrilor Consiliului Centrului de Instruire a Avocaților se stabilește în statutul profesiei de avocat.

(2) Centrul implementează obiectivele strategice ale Uniunii Avocaților pentru asigurarea instruirii inițiale a avocaților stagiați și formarea profesională continuă a avocaților.

(3) Centrul poate organiza cursuri

de instruire contra plată pentru avocați, avocații stagiați și persoane terțe, care nu sunt membri ai Uniunii Avocaților. Modul de organizare a acestor cursuri se stabilește în statutul profesiei de avocat.

Articolul 45². Aparatul Centrului de Instruire a Avocaților

(1) Aparatul Centrului de Instruire a Avocaților este o structură funcțională care asistă consiliul și directorul Centrului în exercitarea atribuțiilor ce le revin.

(2) Aparatul Centrului de Instruire a Avocaților se subordonează directorului Centrului.

(4) Directorul centrului este desemnat, prin concurs, de Consiliul Uniunii Avocaților, pentru o perioadă de 4 ani. Modul de desemnare a directorului Centrului se stabilește în statutul profesiei de avocat.

(5) Directorul Centrului este organ executiv al Consiliului Centrului de Instruire a Avocaților.”

37. Articolul 47:

alineatul (4) se completează cu litera c), cu următorul cuprins: „c) prodecanul.”

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Baroul poate avea buget propriu, pe care-l gestionează/administrează în mod independent. Bugetul baroului se formează din:

a) contribuțiile avocaților;

b) contribuțiile avocaților stagiați.

Quantumul cotelor contribuțiilor avocaților și avocaților stagiați care urmează a fi transferate din bugetul Uniunii Avocaților în bugetul Barourilor se stabilește de Congres. Bugetele barourilor sunt parte integrantă a bugetului Uniunii Avocaților.”

38. Articolul 48:

propunem excluderea, din proiect, a tezei a 3-a a alineatului (4).

alineatul (6) va avea următorul conținut:

„(6) Adunarea Generală adoptă hotărâri cu majoritatea voturilor celor prezenți. Hotărârile Adunării Generale pot fi contestate la Consiliul Uniunii Avocaților în termen de 7 zile de la adoptare.”;

39. Articolul 49:

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) alege și revocă avocații delegați

ai baroului în componența Consiliului Uniunii Avocaților;”;

se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) alege și propune Congresului pentru confirmare în Comisia de cenzor candidaturile avocaților din partea baroului;”.

40. Articolul 50:

alineatul (1) va avea următorul conținut:

„(1) Decanul este ales pentru un mandat de 4 ani. Una și aceeași persoană poate fi aleasă decan al baroului pentru cel mult 2 mandate.”;

alineatul (3) se completează în final cu textul „ales pentru un mandat de 4 ani”.

41. La art. 50¹ alin. (2) din proiectul nr. 198/2016, în scopul excluderii abuzului și inspirării din programele altor candidați de către cei care să află în exercițiul funcțiilor, propunem o nouă redacție a alineatelor (2) – (4):

„(2) Programele de activitate ale candidaților sînt plasate pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților în ziua depunerii/prezentării.

(3) Lista candidaților este plasată pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților cu cel puțin 10 zile înainte de ziua desfășurării Congresului sau a Adunării Generale. După termenul-limită indicat în alin. (1), în lista candidaților nu pot fi incluse alte persoane. Candidații înregistrați se pot retrage oricând până la începerea votării. În lista avocaților cu drept de vot sunt incluși toți avocații cu drept de vot care au această calitate până în ultima zi ce precede evenimentul. Lista avocaților cu drept de vot în aceeași zi este plasată pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților.

(4) Ședința Congresului sau a Adunării Generale la care au loc alegeri este prezidată, în ordine, de președintele sau vicepreședintele Uniunii Avocaților sau, după caz, de către decan sau prodecan, dacă aceste persoane nu candidează la funcții în organele de conducere ale Uniunii Avocaților sau ale baroului. În cazul în care persoanele enumerate la acest alineat/supra candidează la funcții în organele de conducere ale Uniunii Avocaților sau ale baroului, Congresul sau Adunarea Generală alege președintele ședinței, decanul de vîrstă, asistat de către 2 avocați cu drept de vot, cei mai tineri.”

42. Articolul 53:

la alineatul (3), cuvîntul „administrativ” se substituie cu un alt cuvînt „contravențional”;

alineatul (6) se abrogă;

la alineatul (8) lit. d), cuvintele „și juridică” se exclud;

se completează cu alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Avocații suspendați, sancționați disciplinar, nu pot să candideze în organele de autoadministrare sau să reprezinte interesele Uniunii Avocaților.”

43. Articolul 54:

alineatul (1):

la litera i), cuvintele „, aceste cursuri finalizând cu prezentarea unui raport” se exclud;

44. La articolul 56:

alineatul (6) se completează cu litera d), cu următorul cuprins:

„d) privind încetarea procedurii.”.

45. Articolul 57:

la alineatul (1):

litera c) va avea următorul cuprins: „c) suspendarea activității de avocat, în temeiul art. 13 alin. (1) lit. d), pentru o perioadă de la 3 la 6 luni, cu obligația achitării contribuției avocatului la bugetul Uniunii Avocaților pentru această perioadă.”

litera d) va avea următorul cuprins: „d) suspendarea activității de avocat, în temeiul art. 13 alin. (1) lit. c), cu obligația achitării contribuției avocatului la bugetul Uniunii Avocaților pentru această perioadă.”

Nu susținem completarea art. 57 cu alineatul (1¹) lit. b) și, respectiv, alin. (2¹).

46. La art. 58 alineatele (1) și (2) din proiect, termenele de prescripție „de 3 ani” și „de 5 ani” se substituie cu alte termene „de 2 ani” și, respectiv, „de 3 ani”.

47. Propunem o nouă redacție a art. 59:

„Articolul 59. Valabilitatea sancțiunii disciplinare

(1) Dacă în decurs de un an de la data aplicării sancțiunii disciplinare avocatul sau avocatul stagiar sancționat nu comite o nouă abatere, se consideră că acesta nu a fost supus sancțiunii disciplinare.

(2) Comisia pentru etică și disciplină poate anula sancțiunea disciplinară până la expirarea termenului de un an, la solicitarea avocatului, în temeiul demersului baroului sau al asociației de avocați.”

48. Titlul și tot cuprinsul art. 61, din proiect, după cuvîntul „avocat/avocatul/avocatului” se completează cu sintagma „/avocatului stagiar” la cazul gramatical respectiv.

49. Propunem completarea legii cu articolul 61¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 61¹. Ordinea de reparare a prejudiciului cauzat de avocat sau avocatul stagiar.

Repararea prejudiciului cauzat de avocat sau avocatul stagiar în cadrul exercitării activității poate fi cerută doar de la compania de asigurare cu care avocatul sau avocatul stagiar a încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă profesională a avocatului sau a avocatului stagiar.”

50. Articolul 63:

la alineatul (4) sintagma „în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă” se substituie cu sintagma „în cauzele penale, contravenționale, civile și de contencios administrativ urmează a fi compensate proporțional cerințelor admise de instanța de judecată, de către partea adversă”;

la alin. (5) sintagma „în cauzele penale, civile și administrative” se substituie cu sintagma „în cauzele penale, contravenționale, civile și de contencios administrativ”.

51. Articolul 65:

alineatul 2:

la lit. b) sintagma „contribuie la reciclarea avocaților” se substituie cu sintagma „contribuie la instruirea inițială a avocaților stagieri și formarea continuă a avocaților”.

la lit. d) textul „și ține registrul licențelor” se exclude.

alineatul 3:

la lit. a) sintagma „birourilor de avocați” se substituie cu sintagma „cabinetelor și birourilor asociate de avocați”;

la lit. b) sintagma „birourilor și asociațiilor de avocați” se substituie cu sintagma „cabinetelor, birourilor asociate și asociațiilor de avocați”.

52. Articolul 67:

la alin. (5) sintagma „până la alegerea președintelui Consiliului Uniunii Avocaților” se substituie cu sintagma „până la alegerea președintelui Uniunii Avocaților”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea unei luni de

zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția unor reglementări ale art. I, care se referă la modificarea:

a) articolului 13 alineatul (1) litera c²) și articolelor 61 și 61¹, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2023;

b) articolului 18 alineatul (1) și articolului 20 alineatul (3), în partea ce ține de efectuarea examenului de admitere la stagiul și a examenului de calificare în formă computerizată, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2020.

(2) Membrii aleși ai organelor de autoadministrare ale avocaților își exercită mandatul până la alegerea noilor membri. (Astfel, asigurându-se

continuitatea exercitării funcțiilor și atribuțiilor.)

(3) Prevederile art. 38 alin. (3), art. 40 alin. (1), art. 40¹ alin. (1), art. 43 alin. (1), art. 44 alin. (1), art. 45 alin. (1) și art. 50 alin. (1) și alin. (3) privind restricția de a exercita mai mult de două mandate se aplică și persoanelor care au exercitat și exercită mandatele curente. Persoanele care au exercitat două sau mai multe mandate până la data intrării în vigoare a prezentei legi nu mai au dreptul de a candida la funcțiile respective. Orice mandat executat/exercitat, indiferent de durata mandatului, se consideră ca fiind unul complet.

(4) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(5) Uniunea Avocaților, în termen de 1 an de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale în concordanță cu aceasta.

(6) Ministerul Justiției, în termen de 3 luni de la data publicării, va asigura republicarea Legii nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cu modificările și completările ulterioare, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Andrian CANDU

Nr. ... Chișinău, ... martie 2018.

Atenționăm că orice reformă structurală în avocatură urmează a fi făcută, în primul rând, în interesul societății, al cetățenilor și justițiabililor și numai ulterior în interesul breslei avocaților.

Subsemnatul, prin proiectul *de lege ferenda* propus legiuitorului, aduce îmbunătățiri considerabile la proiectul nr. 198/2016. Astfel, urmare a adoptării acestuia cu considerentele noastre, vom obține o lege care va corespunde criteriilor calității și va constitui pe viitor piatra de temelie a reformării instituției avocaturii. Așadar, legea va conține reglementări clare și previzibile pentru accesarea în profesie, fără discriminare, pe bază de merit și va soluționa diferendele privitor la incompatibilitate.

Reținem: comportamentul și reputația avocatului constituie aprecierea publică a persoanei prin prisma faptelor comise. Încrederea cetățenilor în corectitudinea avocatului și a instituției avocaturii în general constituie fundamentul democratic al funcționării acestora. În conformitate cu principiul fundamental al statului de drept, avocații trebuie să demonstreze că îndeplinesc standardele înalte în materie de reputație ireproșabilă.

Prin urmare, orice „pată”, fie și radiată, lasă urme precum infrațiunea. Așadar, pentru conștiința socială aceasta ar însemna că cei „cu pufușor”, cu toate că sunt „iertăți” de către legiuitor, nu sunt și credibili

pentru justițiabili. Astfel, prin admiterea acestor persoane în avocatură, avocatura, ca instituție, poate pierde foarte mult din credibilitatea pe care o mai are în fața cetățeanului.

Subliniem că șirul excepțiilor privind incompatibilitatea este unul exhaustiv. Prin urmare, profesia de avocat este compatibilă doar cu excepțiile (funcțiile/profesiile/activitățile) expres prevăzute de lege.

Atragem atenția că întru facilitarea procesului de calculare corectă și achitare la timp a contribuțiilor avocaților în bugetul UA, contribuția se calculează începând cu prima zi a lunii următoare, în care avocatul a dobândit calitatea de membru al Uniunii Avocaților. Totodată, menționăm că, avocatul, a cărui activitate a fost suspendată din inițiativă proprie, și nu urmare a unei sancțiuni disciplinare aplicate, nu are obligația de a contribui la bugetul Uniunii Avocaților.

Propunem instituirea Centrului de Instruire a Avocaților, în calitate de entitate cu autonomie funcțională, în cadrul Uniunii Avocaților. Conducerea Centrului va fi efectuată de către un director, asistat de aparatul Centrului de Instruire a Avocaților.

Atragem atenția că votul cumulativ poate servi drept sursă de „troc” între „delegați” și concurenți. Mai mult, câteva opțiuni de vot: 1) prin intermediul sistemului electronic și 2) în mod „clasic”, duc inevitabil la corupere și corupție.

Atenționăm: bugetul este al Uniunii Avocaților, și nu al Consiliului UA. Reținem că bugetul este „Constituția financiară anuală” a Uniunii Avocaților. Astfel, un organ de conducere ierarhic inferior, precum este Consiliul Uniunii Avocaților, nu poate să aibă competențe mai vaste decât organul suprem al Uniunii Avocaților – Congresul.

Prin urmare, concentrarea puterii „într-o singură mână” (Consiliul Uniunii Avocaților) este neavenită sau chiar periculoasă. Atenție: transferul sau, mai exact, preluarea unor atribuții/competențe specifice Congresului de către Consiliul Uniunii Avocaților este inadmisibilă. Este de neînțeles de ce planul financiar anual/bugetul anual al Uniunii Avocaților trebuie să fie aprobat de către Consiliul UA, și nu de către Congres. Or, Congresul este organul suprem al Uniunii Avocaților, și nu Consiliul, iar bugetul Uniunii Avocaților este „Constituția financiară anuală” a Uniunii Avocaților și astfel acesta/aceasta poate fi și trebuie aprobat/ă numai de către organul suprem al Uniunii Avocaților – Congres.

Așadar, pentru realizarea unei reforme structurale este importantă atât componenta structurală a entității, cât și modul de alegere și formare a acesteia. Astfel, prin lege, se instituie norme clare și certe privind modul de alegere sau desemnare a membrilor organelor de autoadministrare ale avocaților. Se stabilește că orice avocat poate exercita cel mult două mandate în cadrul unui or-

gan de autoadministrare al avocaților.

În concluzie, prin această propunere *de lege ferenda* punem la dispoziția autorităților statului un studiu complex care ar fundamenta acceptarea propunerii legislative a subsemnatului, fapt ce: 1) ar impune o nouă viziune și percepere a instituției avocaturii de către înșiși avocați și cetățeni/justițiabili și 2) ar duce la îndeplinirea Planului de acțiuni [11] pentru implementarea Strategiei de reformare [12] și dezvoltare [21] a sectorului justiției, în domeniul asistenței juridice calificate, acordată de către avocați.

Referințe bibliografice

Acte oficiale

1. Constituția Republicii Moldova. Republicată în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 78 din 29.03.2016, art. 140.
2. Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 10.02.2011. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 34-36 din 04.03.2011, art. 6.
3. Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 7-17 din 12 ianuarie 2018, art. 34.
4. Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 69-77 din 25.03.2016, art. 113.
5. Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 238-246 din 15.08.2014, art. 557.
6. Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 1-6 din 06.01.2012, art. 6.
7. Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. Republicată în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 159 din 4 septembrie 2010, art. 582.
8. Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 36-38 din 14.03.2002, art. 210. (*abrogată din 12.07.2018*)
9. Legea nr. 921-XIII din 11.07.1996 privind stimularea procurorilor și anchetatorilor din Procuratură și răspunderea lor disciplinară. În: Monitorul Oficial al

Republicii Moldova nr. 59 din 12.09.1996. (*Abrogată*)

10. Legea nr. 190-XIII din 19.07.1994 cu privire la petiționare. Republicată în: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 6-8 din 24.01.2003, art. 23.

11. Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 privind aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 109-112, art. 371.

12. **Hotărârea Parlamentului** nr. 259 din 08.12.2016 cu privire la asigurarea continuității reformelor în sectorul justiției. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 459-471 din 23.12.2016, art. 922.

Resurse doctrinare

13. Mihai CORJ. Sunt un simplu cetățean & Prin știință și credință spre adevăr. Studiu complex privind normativitatea, interpretarea și aplicarea dreptului. Chișinău: „LEX SCRIPTA”, (FEP „Tipografia Centrală”), 2015.

Proiecte de acte normative și resurse electronice/online

14. Proiectul Legii nr. 198 din 10 mai 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative>.

15. Proiectul Legii nr. 513 din 26 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.1260-XV din 19.07.2002 cu privire la avocatură. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative>.

16. Proiectul Legii nr. 88 din 24 martie 2017 pentru modificarea și completarea Legii nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative>.

17. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative/tabid/61/LegislativId/3222/language/ro-RO/Default.aspx>.

18. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative/tabid/61/LegislativId/3564/language/ro-RO/Default.aspx>

19. <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative/tabid/61/LegislativId/3685/language/ro-RO/Default.aspx>

20. <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactele legislative/tabid/61/LegislativId/3592/language/ro-RO/Default.aspx>

21. <http://www.justice.gov.md/pview.php?l=ro&id=31>

Mihai CORJ,
avocat, mediator,
doctor în drept, conferențiar
universitar,
Președinte al AO Institutul de Creație
Legislativă
„LEX SCRIPTA”
e-mail: lex-scripta.eu@mail.ru

Mihai CORJ,
lawyer, mediator,
Doctor of Law, Associate Professor,
Chairman of the Institute for
Legislative Creation
“LEX SCRIPTA”
e-mail: lex-scripta.eu@mail.ru